

การจัดการเรียนรู้ตามหลักไตรสิกขา เรื่อง พุทธประวัติ กลุ่มสาระการเรียนรู้สังคม
ศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรมของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 โรงเรียนอนุบาล
วัดหนองขุนชาติ (อุทิศพิทยาคาร) สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา
อุทัยธานี เขต 2

Learning Management Based on Tisikkha on History of the Buddha in
Social studies, Religion and Culture Department of Prathom Suksa 3
students at Anuban Watnongkhunchat School (Uthit Phitthayakhan) under
Uthai Thani Primary Educational Service Area Office 2

พระสุรินทร์ สุรินโท¹ ศรีมงคล เทพเรณู² และดิเรก ดั่งลอย³
Phra Surin Surindo, Srimongkol Theprenu and Direk Duangioy

Received: August 02, 2022

Revised: August 28, 2023

Accepted: September 07, 2023

บทคัดย่อ

บทความวิจัยนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อ 1) ศึกษาผลการจัดการเรียนรู้ตามหลักไตรสิกขา เรื่อง พุทธประวัติ กลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรมของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 โรงเรียนอนุบาลวัดหนองขุนชาติ (อุทิศพิทยาคาร) และ 2) เปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ก่อนเรียน และหลังเรียน เรื่อง พุทธประวัติ ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 โรงเรียนอนุบาลวัดหนองขุนชาติ(อุทิศพิทยาคาร) เป็นการวิจัยแบบกึ่งทดลอง กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยการศึกษา ได้แก่ นักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 โรงเรียนอนุบาลวัดหนองขุนชาติ (อุทิศพิทยาคาร) จำนวน 40 คน โดยวิธีการสุ่มอย่างง่าย เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่ แผนการจัดการเรียนรู้ตามหลักไตรสิกขา

¹ คณะสงฆ์จังหวัดอุทัยธานี; Sangha in Uthai Thani Province

²⁻³ มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย; Mahachulalongkornrajavidyalaya University

เรื่อง พุทธประวัติ จำนวน 2 แบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล โดยการหาค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย ค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย คือ แผนการจัดการเรียนรู้ เรื่อง พุทธประวัติ ตอน การบำเพ็ญเพียร การผจญมาร การตรัสรู้ ผลการวิจัย พบว่า 1) การจัดการเรียนรู้ เรื่อง พุทธประวัติ ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 โรงเรียนอนุบาลวัดหนองขุนชาติ (อุทิศพิทยาคาร) ผลสัมฤทธิ์ก่อนเรียนมีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 67.26 และ 2) ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนคือหลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียน ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนเรียนสูงกว่าก่อนเรียน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

คำสำคัญ: การจัดการเรียนรู้, ไตรสิกขา, พุทธประวัติ, กลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม

Abstract

The purposes of this research article were 1) to study the results of learning management based on Tisikkha on history of the Buddha in Social studies, Religion and Culture Department of Prathom Suksa 3 students at Anuban Watnongkhunchat School (Uthit Phitthayakhan); and 2) to compare the achievement before and after studying on history of the Buddha of Prathom Suksa 3 students at Anuban Watnongkhunchat School (Uthit Phitthayakhan). It was a quasi-experimental research. The sample group used in the study was 40 Prathom Suksa 3 students at Anuban Watnongkhunchat School (Uthit Phitthayakhan) using simple random sampling. The research tools were a learning management plan based on Tisikkha on history of Buddha, 2 learning achievement tests used in data analysis. Statistics used in data analysis were percentage, average, standard deviation. The tool used in the research was a learning management plan on history of the Buddha, chapters on penance, escaping the devil, and enlightenment. The research results found that 1) in the aspect of learning management plan on history of Buddha of Prathom Suksa 3 students at Anuban Watnongkhunchat School (Uthit Phitthayakhan), pre-study achievement had an average of 67.26; and 2) in terms of learning achievement, after

studying was higher than before studying. Learning achievement of students was significantly higher than before studying at the .05 level.

Keywords: Learning Management, Tisikkha, History of Buddha, Social Studies, Religion and Culture Department

บทนำ

หลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พ.ศ. 2551 จัดทำขึ้นเพื่อพัฒนานักเรียนทุกคนให้นักเรียนเป็นคนดี มีปัญญา มีความสุข มีศักยภาพในการศึกษาและประกอบอาชีพกำหนดเป็นจุดมุ่งหมายเพื่อให้เกิดกับผู้เรียน ซึ่งให้ เห็นว่ามีคุณธรรม จริยธรรมและสติปัญญาในการสำเร็จการศึกษาขั้นพื้นฐาน รักษาหลักธรรมและปฏิบัติตามหลักธรรมทางพุทธศาสนาหรือลัทธิความเชื่อในตนเอง ตามแนวความคิดความพอเพียง มีวินัยและปฏิบัติตนตามหลักธรรมของพระพุทธศาสนา หรือศาสนาที่ตนนับถือ ยึดหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง (กระทรวงศึกษาธิการ, 2551) การศึกษาในพระพุทธศาสนาที่เรียกว่าไตรสิกขา ได้แก่ ศีล สมาธิ และปัญญา เป็นระบบการปฏิบัติที่ครบถ้วนสมบูรณ์มีขอบเขตครอบคลุมมรรคทั้งหมด และเป็นการนำเอาเนื้อหาของมรรคไปใช้อย่างบริบูรณ์จึงเป็นหมวดธรรมมาตรฐานสำหรับแสดงหลักการปฏิบัติธรรมและใช้เป็นแม่บทในการบรรยายวิธีปฏิบัติธรรม คำว่า ไตรสิกขา แปลว่า ข้อปฏิบัติที่เป็นหลักการสำหรับศึกษา คือ ฝึกหัด อบรมกาย วาจา จิตใจและปัญญา (ที.ปา. (ไทย) 11/22/231)

การสอนกลุ่มสาระสังคมศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรมในโรงเรียน ส่วนใหญ่จัดผู้เรียนเป็นห้อง ๆ แต่ละห้องมีผู้เรียนจำนวนมาก โดยให้ผู้เรียนเรียนคละกันทั้งเก่งและอ่อน ดังนั้นผู้เรียนแต่ละคนมีความแตกต่างกันในด้านสติปัญญา ความถนัด คุณธรรมจริยธรรม ความสามารถและประสบการณ์ จึงทำให้ผู้เรียนมีความรู้และความเข้าใจ ในเรื่องที่เรียนแตกต่างกัน ปัญญา ปัญญาศีล สมาธิ ปัญญา และประสบการณ์ทำให้ศิษย์รู้และเข้าใจมาก การสอนและอธิบายซ้ำ ๆ หลายครั้งนักเรียนจะเบื่อและถ้าเป็นนักเรียนควรควรใช้ วิธีการสอน ที่แตกต่างกันเพื่อให้แน่ใจว่านักเรียนมีความสนใจและเรียนรู้เกี่ยวกับความสัมพันธ์ศาสนาและวัฒนธรรมเป็นอย่างดี (กระทรวงศึกษาธิการ, 2551)

การเรียนวิชาสังคมศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรมเป็นการศึกษาเกี่ยวกับวิถีชีวิตความเป็นอยู่ของมนุษย์ ลักษณะทางกายภาพและสภาพสิ่งแวดล้อมที่อยู่ล้อมรอบตัวเรา เป็นการเรียนรู้ที่จะสามารถปรับตัวให้เข้ากับสภาพสังคมปัจจุบัน ปัญหาที่พบในการจัดการเรียนการสอนรายวิชา

สังคมศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม เรื่อง พุทธประวัติ ในชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 เป็นเรื่องเกี่ยวกับนามธรรม ที่เข้าใจยาก อีกทั้งชื่อผู้ที่เกี่ยวข้องในพุทธประวัติอ่านยาก นักเรียนมีความสับสนใน ช่วงเวลาและบุคคล ทำให้นักเรียนเกิดความเบื่อหน่ายท้อแท้ ไม่สนใจเรียน ส่งผลให้ผลสัมฤทธิ์ใน การเรียนต่ำ ทางผู้วิจัยจึงเห็นสมควรแก้ปัญหาโดยการสร้างแบบฝึกการเรียนวิชาสังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม ซึ่งจะส่งผลให้นักเรียนสนใจเรียนมากขึ้น ด้วยเหตุนี้ ผู้วิจัยจึงมีความสนใจที่จะศึกษา การเรียนการสอนโดยใช้หลักธรรมทางพระพุทธศาสนา โดยจะใช้วิธีการสอนตามหลักไตรสิกขา เรื่อง พุทธประวัติ กลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรมของนักเรียนชั้นประถม ศึกษปีที่ 3 โรงเรียนอนุบาลวัดหนองขุนชาติ (อุทิศพิทยาคาร) สังกัดสำนักงาน เขตพื้นที่การศึกษา ประถมศึกษาอุทัยธานี เขต 2 ผลการศึกษาจะได้เป็นประโยชน์ต่อครู อาจารย์ และผู้บริหารใน สถานศึกษาในอนาคตต่อไป

วัตถุประสงค์

1. เพื่อศึกษาผลการจัดการเรียนรู้ตามหลักไตรสิกขา เรื่อง พุทธประวัติ กลุ่มสาระการ เรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรมของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 โรงเรียนอนุบาลวัด หนองขุนชาติ (อุทิศพิทยาคาร) สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอุทัยธานี เขต 2
2. เพื่อเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนก่อนเรียนและหลังเรียนตามหลักไตรสิกขา เรื่อง พุทธประวัติ กลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรมของนักเรียนชั้น ประถมศึกษาปีที่ 3 โรงเรียนอนุบาลวัดหนองขุนชาติ (อุทิศพิทยาคาร) สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่ การศึกษาประถมศึกษาอุทัยธานี เขต 2

วิธีดำเนินการวิจัย

การวิจัยนี้เป็นการวิจัยนี้เป็นการวิจัยแบบกึ่งทดลอง (Quasi-Experimental Research) กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่ นักเรียนระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 โรงเรียนอนุบาลวัดหนอง ขุนชาติ (อุทิศพิทยาคาร) อำเภอหนองฉาง จังหวัดอุทัยธานี ภาคเรียนที่ 1 ปีการศึกษา 2564 จำนวน 40 คน

กลุ่มตัวอย่าง ที่ใช้ในการศึกษาครั้งนี้ ได้แก่ นักเรียนที่กำลังศึกษาระดับชั้นประถมศึกษา ปีที่ 3 โรงเรียนอนุบาลวัดหนองขุนชาติ (อุทิศพิทยาคาร) อำเภอหนองฉาง จังหวัดอุทัยธานี ภาค เรียนที่ 1 ปีการศึกษา 2564 จำนวน 40 คน ได้มาโดยการสุ่มกลุ่มตัวอย่างแบบง่าย โดยการสุ่ม หน่วยห้องเรียน

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย ประกอบด้วย 1) แผนการจัดการเรียนรู้ตามหลักไตรสิกขา เพื่อพัฒนาผลสัมฤทธิ์ของผู้เรียน ใช้เวลาจัดกิจกรรมการเรียนรู้ 1 คาบ ต่อสัปดาห์ รวม 6 สัปดาห์ แผนการจัดการเรียนรู้ที่ 1 การบำเพ็ญเพียร การผจญมาร การตรัสรู้ เวลา 2 ชั่วโมง แผนการจัดการเรียนรู้ที่ 2 การแสดงปฐมเทศนา ปรินิพพาน เวลา 2 ชั่วโมง (2) แบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน

วิธีการเก็บรวบรวมข้อมูล

1. ผู้วิจัยดำเนินการขอหนังสือเพื่อเก็บรวบรวมข้อมูลจากบัณฑิตศึกษามหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย วิทยาเขตนครสวรรค์ ถึงผู้อำนวยการสถานศึกษาโรงเรียนอนุบาลวัดหนองขุนชาติ (อุทิศพิทยาคาร) อำเภอหนองฉาง จังหวัดอุทัยธานี เพื่อขออนุญาตเก็บรวบรวมข้อมูล
2. ติดต่อและประสานงานผู้อำนวยการ โรงเรียนอนุบาลวัดหนองขุนชาติ (อุทิศพิทยาคาร) อำเภอหนองฉาง จังหวัดอุทัยธานี เข้าไปทำการเก็บข้อมูลกับกลุ่มตัวอย่าง
3. นำรูปแบบการจัดการเรียนรู้และแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนไปดำเนินการเก็บข้อมูลด้วยตนเอง โดยการใช้แบบทดสอบก่อนเรียนและหลังเรียน ให้ผู้เรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 ตามหลักไตรสิกขา เรื่อง พุทธประวัติ

การวิเคราะห์ข้อมูล

1. ทำการรวบรวมคะแนนแบบทดสอบ ใบกิจกรรม และใบงานทุกใบงาน หาค่าประสิทธิภาพระหว่างเรียน (E1) ทำแบบทดสอบวัดผลการเรียนรู้หลังเรียนโดยใช้แผนการจัดการเรียนรู้ตามหลักไตรสิกขา เรื่อง พุทธประวัติ เพื่อหาค่าประสิทธิภาพหลังเรียน (E2) นำคำตอบของนักเรียนทั้งหมดมาวิเคราะห์ข้อมูล
2. นำผลการวิเคราะห์มาทำการเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์การเรียนรู้ก่อนเรียน (Pre-test) หลังเรียน (Post-test) ของนักเรียนที่ใช้แผนการจัดการเรียนรู้ตามหลักไตรสิกขา เรื่อง พุทธประวัติ ชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 โรงเรียนอนุบาลวัดหนองขุนชาติ (อุทิศพิทยาคาร) อำเภอหนองฉาง จังหวัดอุทัยธานี โดยใช้สถิติ t-test แบบ Dependent

สรุปผลการวิจัย

1. การจัดการเรียนรู้ตามหลักไตรสิกขา เรื่อง พุทธประวัติ ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 โรงเรียนอนุบาลวัดหนองขุนชาติ (อุทิศพิทยาคาร) สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอุทัยธานี เขต 2 ประกอบด้วย ศิล ความรับผิดชอบความเสียสละ ด้านปัญญา การรู้

ความจริงใจความเข้าใจเหตุผล ความสัมพันธ์กับลักษณะการเรียนรู้ทั้ง 3 ด้าน คือ 1) พุทธิพิสัย สมาธิ ทำให้เกิดปัญญา 2) จิตพิสัย นักเรียนไปเรียนรู้ในสถานที่ที่มีสภาพแวดล้อมพระพุทธรูปเจ้า 3) การจัดการเรียนรู้ คือ มีความร่วมมือในกิจกรรมการเรียนรู้ ทักษะพิสัย นักเรียนมีได้เรียนรู้จากสถานที่จริงตามแผนการจัดการเรียนรู้ 4) ผู้สอนให้คำปรึกษานักเรียน

2. ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 โรงเรียนอนุบาลวัดหนองขุนชาติ (อุทิศพิทยาคาร) อำเภอหนองฉาง จังหวัดอุทัยธานี เรื่อง พุทธประวัติ การเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ ด้วยแบบทดสอบก่อนเรียนและแบบทดสอบหลังเรียน ปรากฏว่า คะแนนสอบหลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

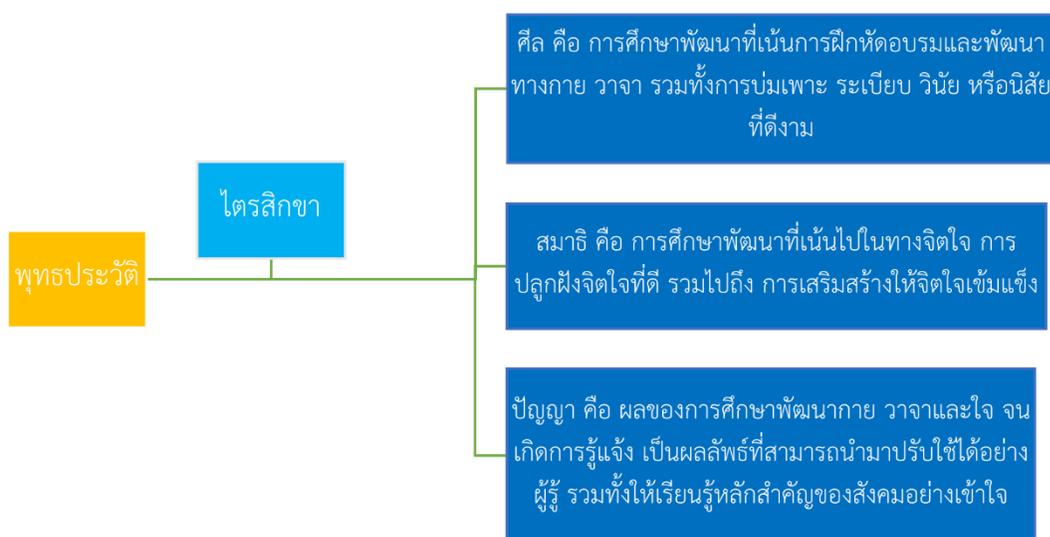
อภิปรายผลการวิจัย

การจัดการเรียนรู้ตามหลักไตรสิกขา เรื่อง พุทธประวัติ กลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 โรงเรียนอนุบาลวัดหนองขุนชาติ (อุทิศพิทยาคาร) สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอุทัยธานี เขต 2 การอบรมด้วยหลักของศีล สมาธิ ปัญญา เพราะ ศีล เป็นการเรียนรู้ การทำงานร่วมกันเป็นกลุ่ม งานวิจัยนี้มีความเห็นสอดคล้องกับงานวิจัยของพระธนู ธนพุดมโน (เนียมวงศ์) และคณะ (2561) พบว่า ความพึงพอใจของนักเรียนที่มีต่อชุดการเรียนรู้วิชาพุทธชินราชศึกษาทั้ง 4 ชุดการเรียนรู้ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 อยู่ในระดับมาก (3) การเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ชุดการเรียนรู้วิชาพุทธชินราชศึกษาของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 โรงเรียนสาธิตวิทยาลัยสงฆ์พุทธชินราช จังหวัดพิษณุโลก ระบุว่ามีนัยสำคัญ 0.05 ทั้งนี้ยังมีสอดคล้องกับงานวิจัยของพระนัชพล ฐิตปัญโญ (คงพันธ์) และคณะ (2562) พบว่า การศึกษาพฤติกรรมในการดำเนินชีวิตของนักเรียนมัธยมศึกษาตอนปลาย ตามหลักเบญจศีลเบญจธรรม อำเภอขุนหาญ จังหวัดศรีสะเกษ โดยภาพรวม และรายด้าน พบว่าอยู่ในระดับมาก อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 สอดคล้องกับงานวิจัยของพระวชิรญาณ ติ่งวารภกรภัทร และคณะ (2558) พบว่า ส่วนผสมในการผลิต ทำงานได้ดีตามกระบวนการที่กำหนด ผลการเรียนรู้ของนักเรียนที่ใช้ชุดมัลติมีเดียสูงกว่านักเรียนที่ไม่ได้เรียนด้วยชุดมัลติมีเดีย อยู่ในระดับดีมาก สอดคล้องกับงานวิจัยของอุมพร บัวศรี (2561) พบว่า คะแนนเฉลี่ยของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 5 ในรายวิชาการอ่านการคิดการวัดผลการอ่านออนไลน์หลังเข้าร่วมการจัดการเรียนรู้ โดยใช้เทคโนโลยีจิกซอว์ การศึกษาควบคุมได้รับการพัฒนาที่ระดับนัยสำคัญที่ 0.05 ยังสอดคล้องกับงานวิจัยของตรัยรักษ์ วัชรยหิณเกิด (2551) พบว่า นักศึกษาที่ได้รับวิธีฝึกอบรมวินัยด้วยชุดการพัฒนาวินัยในตนเองตามแนวทางไตรสิกขา มีความแตกต่างของคะแนนเฉลี่ยวินัยในตนเองสูงกว่า นักศึกษาที่ได้รับวิธี

ฝึกอบรมวินัยด้วยการเรียนการสอนตามปกติ อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 และสอดคล้องกับแนวคิดของล่อ การณยวณิช (2549) พบว่า โรงเรียนควรจัดกิจกรรมทางศาสนาภายในโรงเรียน เนื่องในวันสำคัญทางศาสนา วันวิสาขบูชา วันมาฆบูชา ให้นักเรียนปฏิบัติตนในกิจวัตรประจำวัน เช่น การฟังธรรม การทำสมาธิ เป็นต้น

องค์ความรู้ใหม่

องค์ความรู้ที่ได้จากการวิจัยแสดงเป็นแผนภาพประกอบด้วย หลักไตรสิกขา 3 ประการ ที่นำมาบูรณาการกับการเรียน เรื่องพุทธประวัติ ตามแผนภาพ ดังนี้

ภาพที่ 1 องค์ความรู้ที่ได้จากการวิจัย

จากการวิจัย เรื่อง การจัดการเรียนรู้ตามหลักไตรสิกขา เรื่อง พุทธประวัติ กลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรมของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 โรงเรียนอนุบาลวัดหนองขุนชาติ (อุทิศพิทยาคาร) สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอุทัยธานี เขต 2 ผู้วิจัยขอสรุปองค์ความรู้ที่ได้จากการวิจัย ดังนี้

1. องค์ความรู้ที่ได้รับจากการศึกษาการจัดการเรียนรู้ตามหลักไตรสิกขา เรื่อง พุทธประวัติ พบว่า การจัดการเรียนรู้ตามหลักไตรสิกขา เรื่อง พุทธประวัติ สามารถนำไปใช้ในการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ได้อย่างมีประสิทธิภาพ เนื่องจากว่าหลักการ ไตรสิกขาเป็นรากฐานในการพัฒนาแนวทางการบริหารการศึกษาที่ชัดเจน นอกจากนี้ยังเห็นว่าเป็นวิธีที่จะช่วยให้ครูพัฒนาการเรียนรู้

ของนักเรียนในการจัดการเรียนรู้ แก้ปัญหาการเรียนการสอนได้ตรงประเด็น ซึ่งถือได้ว่าเป็นหลักที่ช่วยให้ผู้สอนสามารถพัฒนาผลการเรียนรู้ของนักเรียนได้เป็นอย่างดี นอกจากนี้ผู้วิจัยได้ยึดหลักไตรสิกขาเป็นกระบวนการจัดการเรียนรู้แล้ว ผู้วิจัยได้จัดทำคู่มือการจัดการจัดการกิจกรรมการเรียนรู้ที่มีความเชื่อมโยงกับกระบวนการจัดการเรียนรู้ตามหลักไตรสิกขานั้นด้วย ซึ่งผลที่ตามมาก็คือ การดำเนินงานวิจัยในครั้งนี้บรรลุผลตามกระบวนการวิจัยอย่างราบรื่นดีทุกประการ

2. องค์ความรู้ที่ได้รับจากการศึกษาผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนจากการจัดการเรียนรู้ตามหลักไตรสิกขา เรื่อง พุทธประวัติ พบว่า จากการที่ผู้วิจัยได้นำกระบวนการจัดการเรียนรู้ตามหลักไตรสิกขา เรื่อง พุทธประวัติ ไปใช้ในการเก็บข้อมูลจริงเห็นว่าเมื่อมีปัญหาด้านการจัดการกิจกรรมการเรียนรู้เกิดขึ้นผู้เรียนสามารถแก้ปัญหาได้อย่างรวดเร็วในขณะที่เรียนรู้จากข้อผิดพลาด และมุ่งตรงไปสู่ความอยากรู้อยากเห็นในสิ่งที่เรียนรู้มากขึ้น หลังจากเก็บรวบรวมข้อมูลเพื่อการศึกษาเสร็จสิ้นลง ผลปรากฏว่า ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนหลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียนอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ .05 แสดงว่าการจัดการเรียนรู้ตามหลักหลักไตรสิกขา เรื่อง พุทธประวัติ สามารถพัฒนาผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนได้จริง

ข้อเสนอแนะ

ข้อเสนอแนะในการนำผลการวิจัยไปใช้ประโยชน์

1. โรงเรียนอนุบาลวัดหนองขุนชาติ (อุทิศพิทยาคาร) ควรเน้นให้นักเรียนได้ลงมือปฏิบัติจริงต้องให้ความสนใจกับนักเรียน กิจกรรมของนักเรียนควรมีความแตกต่างระหว่างบุคคล ความพร้อมของร่างกายอารมณ์จิตใจสติปัญญาและความพร้อมของนักเรียนทุกคน
2. โรงเรียนอนุบาลวัดหนองขุนชาติ (อุทิศพิทยาคาร) ควรจัดกิจกรรมกลุ่ม ที่มีการเสริมแรงกระตุ้นให้นักเรียนเกิดการเรียนรู้ร่วมกัน โดยให้ รางวัลกับความสำเร็จของกลุ่ม
3. โรงเรียนอนุบาลวัดหนองขุนชาติ (อุทิศพิทยาคาร) ศึกษาวางแผนและเตรียมตัวให้พร้อมก่อนการสอน เช่น การ จัดเตรียมกิจกรรม สภาพแวดล้อม วัสดุอุปกรณ์ และสื่อการเรียนรู้ให้เหมาะสมเพียงพอกับการเรียนรู้ของ ผู้เรียน เพื่อให้เกิดความคล่องตัวในการทำกิจกรรม และเพื่อนำไปพัฒนาด้านอื่น ๆ ต่อไป
4. โรงเรียนอนุบาลวัดหนองขุนชาติ (อุทิศพิทยาคาร) ควรมีการวางแผน กิจกรรมสำหรับนักเรียนทุกคนเห็นความสามารถที่แตกต่างกัน เดินตามแนวทางการยอมรับความคิดเห็นของเพื่อน และถ้าเขาได้รับคำแนะนำจากครูและเป็นທີ່ปรึกษาที่ดีเขาจะเห็นคุณค่าของตนเอง

5. โรงเรียนอนุบาลวัดหนองขุนชาติ (อุทิศพิทยาคาร) ควรวัดและประเมินผลตามสภาพความเป็นจริง เพื่อการสร้างคุณลักษณะอันพึงประสงค์ ต่อผู้เรียนที่ดีสืบต่อไป

เอกสารอ้างอิง

- กระทรวงศึกษาธิการ. (2551). *ตัวชี้วัดและสาระการเรียนรู้แกนกลางกลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรมตามหลักสูตรแกนกลางศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551*. กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์ชุมนุมสหกรณ์การเกษตรแห่งประเทศไทย.
- ตรัยรักษ์ วรภัยหินเกิด. (2551). *การพัฒนาวินัยในตนเองของนักศึกษาสถาบันการพลศึกษาวิทยาเขตชัยภูมิ ตามแนวทางไตรสิกขา*. (รายงานการวิจัย). ชัยภูมิ : สถาบันการพลศึกษาวิทยาเขตชัยภูมิ.
- พระธนู ธนวฑฒโน (เนียมวงศ์) และคณะ. (2561). *การพัฒนาชุดการเรียนรู้วิชาพุทธชินราชศึกษา โรงเรียนสาธิตวิทยาลัยสงฆ์พุทธชินราช จังหวัดพิษณุโลก*. (วิทยานิพนธ์พุทธศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการสอนสังคมศึกษา). บัณฑิตวิทยาลัย : มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย.
- พระนัชพล ฐิตปญโญ (คงพันธ์) และคณะ. (2562). *การศึกษาพฤติกรรมการดำเนินชีวิตของนักเรียนมัธยมศึกษาตอนปลายตามหลักเบญจศีล เบญจธรรม อำเภอบึงสามพัน จังหวัดศรีสะเกษ*. *วารสารบัณฑิตศึกษาปริทรรศน์ วิทยาลัยสงฆ์นครสวรรค์*, 7(2), 85-96.
- พระวชิรญาณ เตังวราภรณ์ และคณะ. (2558). *การพัฒนาผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน เรื่อง พุทธประวัติ สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 โดยใช้ชุดสื่อประสม*. *วารสารบัณฑิตศึกษา มหาวิทยาลัยราชภัฏวไลยอลงกรณ์ ในพระบรมราชูปถัมภ์*, 9(3), 133-149.
- มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย. (2539). *พระไตรปิฎกฉบับภาษาไทย ฉบับมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย*. กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์มหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย.
- ล่อ การุณยวนิช. (2549). *จริยศึกษาและการพัฒนาประเทศ*. (วิทยานิพนธ์การศึกษามหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา). บัณฑิตวิทยาลัย : วิทยาลัยวิชาการศึกษา ประสานมิตร.

อุมาพร บัวศรี. (2561). การพัฒนาผลสัมฤทธิ์ทางการอ่านคิดวิเคราะห์โดยใช้การจัดการเรียนรู้แบบ
ร่วมมือ ด้วยเทคนิคจิกซอร์ 2 ร่วมกับบทอ่านจากสื่อออนไลน์ของนักเรียนชั้น
มัธยมศึกษาปีที่ 5. (วิทยานิพนธ์ศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาหลักสูตรและการ
สอน). บัณฑิตวิทยาลัย : มหาวิทยาลัยศิลปากร.